

Чек-лист ТИПОВИХ ознак корупціогенних факторів у проєктах актів

Невиправдана дискреція в управлінських повноваженнях

Індикатори:

оцінювання на власний розсуд юридичних фактів, внаслідок чого можуть виникати, змінюватись або припинятись правовідносини

обрання без чітких критеріїв та/або обґрунтування одного із декількох управлінських рішень, форм реагування

відсутність визначеного алгоритму чи строку здійснення юридично значущих дій

установлення правил, процедур і наділення повноваженнями з перевірки дотримання цих правил однієї і тієї самої посадової (службової) особи, органу, підрозділу

Нечітке визначення завдань, форм діяльності та відповідальності владного суб'єкта

Індикатори:

1

- невизначеність змісту службової діяльності та обов'язків відповідального суб'єкта

2

- неможливість установлення конкретної відповідальної особи за визначені в акті форми діяльності (управлінських рішень)

3

- делегування повноважень відповідального суб'єкта юридичним особам приватного права або іншим суб'єктам без достатніх підстав

Створення невиправданих перешкод у реалізації прав чи інтересів особи

Індикатори:

створення без достатнього обґрунтування обмежень у доступі до органу чи посадової особи, зокрема встановлення незручного для споживачів послуг графіка роботи або прийому, зайвих пунктів охорони чи обмеженого входу

невикористання можливостей надання послуг онлайн, автоматизованого керування чергою, штучне створення черг, розміщення на великій відстані окремих елементів надання єдиної або взаємопов'язаних послуг

довільне право витребування від фізичних чи юридичних осіб додаткових відомостей, документів, інформації тощо або не передбачених законодавством документів

відсутність або необґрунтоване обмеження доступу до інформації стосовно процедури надання послуги

Необґрунтоване встановлення пільг, переваг або інших привілеїв

Індикатори:

надання переваг фізичним або юридичним особам при прийнятті рішень, затвердженні (погодженні) висновків

призначення на посаду без дотримання конкурсних процедур (у разі якщо заміщення вакантних посад відбувається за результатами конкурсного відбору)

присвоєння рангів, спеціальних звань без дотримання встановлених процедур або відсутність зрозумілого алгоритму їх присвоєння

призначення окремим працівникам виплат, на які вони не мають права

застосування до певної категорії осіб винятків з антикорупційних вимог, заборон та обмежень

Використання словесних конструкцій, що спричиняють суб'єктивність рішень органу влади

Індикатори:

правова невизначеність - використання у проєктах актів формулювань, що створюють неможливість зрозумілого та прозорого прогнозування алгоритму прийняття управлінських рішень чи наслідків їх застосування: "має право визначити/вимагати", "може", "іншими вимогами", "певні умови", "додатково", "іншими нормативно-правовими актами", "іншими актами законодавства", "тощо" та ін.

оціночні категорії - використання у проєктах актів формулювань, що допускають прийняття управлінських рішень залежно від суб'єктивної оцінки: "ефективне вжиття заходів", "відповідні вимоги", "достатня інформація", "у разі необхідності", "серйозні економічні проблеми", "суттєвий вплив", "значні порушення", "несуттєві зміни" тощо

Прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів

Індикатори:

встановлення премій, надбавок, виплат, призначення чергувань, відпусток тощо в умовах реального конфлікту інтересів (стосовно себе, близьких або інших пов'язаних приватними інтересами осіб)

відсутність альтернативи та покладення функцій на єдину посадову особу, що унеможливорює автоматичне прийняття рішень поза конфліктом інтересів

призначення на посади прямого підпорядкування близьких осіб або інших осіб, щодо яких посадова особа має приватні інтереси

прийняття адміністративно-господарських рішень в умовах конфлікту інтересів стосовно контрагентів та інших партнерів органу

Недостатня прозорість контрольно-наглядових повноважень

Індикатори:

відсутність детального алгоритму проведення перевірок та переліку завдань (об'єктів) перевірки, неврегулювання меж прийняття рішень за результатами здійснення контрольних повноважень та їх виконання

можливість необґрунтованого планування перевірок у незручний для об'єкта перевірки час та спосіб

відсутність автоматизованого розподілу завдань з реалізації контрольних повноважень, де такий розподіл визначений законодавством

невизначеність підстав для здійснення державного нагляду (контролю), проведення перевірок

відсутність механізму ротації працівників, залучених до реалізації контрольнонаглядових повноважень

Корупційні вразливості процедур публічних закупівель

Індикатори:

невиправдані дискреційні повноваження відповідальних посадових осіб під час проведення публічних закупівель

юридична невизначеність обов'язків посадових осіб, відповідальних за організацію та проведення публічних закупівель та/або ведення договірної роботи

Якими мають бути дії уповноваженого за результатами аналізу проєкту акта на предмет наявності корупціогенних факторів

Уповноважений здійснює візування (погодження) проєктів актів відповідно до норм актів, які врегульовують питання організації діловодства.

Погодження проєкту документа у паперовій формі оформлюється шляхом проставляння візи у разі відсутності зауважень. Віза включає особистий підпис, власне ім'я і прізвище особи, яка візує документ, дату візування із зазначенням, за потреби, найменування посади цієї особи.

Погодження проєкту електронного документа полягає у його візуванні уповноваженими особами, зазначеними в реєстраційно-моніторинговій картці документа. Ця картка формується у системі електронного документообігу організації на підставі сформованого переліку погоджувачів.

За результатами проведеного аналізу проєкту акта уповноважений приймає одне з таких рішень:

- візування проєкту – у разі невиявлення у проєкті акта норм, які містять корупціогенні фактори та/або не відповідають антикорупційному законодавству;
- відображення зауважень до проєкту документа, що має наслідком його відхилення, – у разі виявлення у проєкті акта норм, які містять корупціогенні фактори та/або не відповідають антикорупційному законодавству, із наданням розробнику чітких обґрунтованих зауважень та пропозицій щодо способів їх усунення.

Уповноваженим важливо дотримуватись строків на проведення антикорупційного аналізу проєкту акта. Адже, якщо погоджувач протягом зазначеного в моніторинговій картці строку не відхилив документ або не надав щодо нього зауважень, система автоматично вносить інформацію про погодження цього проєкту за замовчуванням (п. 109 Типової інструкції з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55).

Після отримання рішення за результатами візування розробник документа розглядає зауваження та пропозиції уповноваженого щодо усунення виявлених у проекті акта корупціогенних факторів та подає його на повторне погодження.

Він також може надати уповноваженому обґрунтовані заперечення та відхилити надані пропозиції. У такому разі уповноважений повторно розглядає виявлені у змісті акта корупціогенні фактори у співвідношенні з наданими запереченнями. У разі неврахування розробником зауважень та пропозицій, уповноважений може подавати доповідні записки (висновки) на ім'я керівника організації публічного сектору з метою запобігання вчиненню корупційних чи пов'язаних з корупцією правопорушень.

У таких доповідних доречно зазначати конкретну інформацію про зміст та корупціогенність норм акта:

- назву проекту та підстави для його розробки;
- назву структурного підрозділу, відповідального за розробку проекту акта;
- результати оцінки наявності корупціогенних факторів та/або відповідності вимогам антикорупційного законодавства;
- рекомендації стосовно способів приведення у відповідність до вимог антикорупційного законодавства/усунення корупціогенних факторів.

Для впевненості, що усі проекти актів надходять на візування уповноваженому, йому варто проводити періодичний аналіз прийнятих актів державного органу. У разі виявлених порушень варто ініціювати проведення службового розслідування для притягнення винних до відповідальності.